

Velkaantumisen taustat

Kysely talous- ja velkaneuvojille 2008

Sisällys

1. Selvityksen tarkoitus	1
2. Selvityksen toteuttaminen	1
3. Selvityksen tulokset	1
3.1 Velkaantumisen taustalla olevien syiden kehittyminen	1
3.2 Nuorten velkaantumisen taustalla olevien syiden kehittyminen	3
3.3 Velkaantumisen syyt kaupunkilaisten keskuudessa	4
3.4 Velkaantumisen syyt maaseudulla asuvien keskuudessa	5
3.5 Muita syitä velkaantumiseen	6
3.6 Pikavippien aiheuttamien velkaongelmien torjumiskeinot	7
3.7 Sosiaalinen luototus	8
3.8 Talous- ja velkaneuvojien toiminta-alue	8
3.9 Vastaukset avokysymyksiin	9

Velkaantumisen taustat

Kysely talous- ja velkaneuvojille 2008

Kuluttajavirasto

1. Selvityksen tarkoitus

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää talous- ja velkaneuvojien arvioita heidän asiakkaidensa velkaantumisen taustalla olevista asioista. Kysymykset koskevat velkaantumisen taustalla vaikuttavien syiden kehittymistä viimeisen vuoden aikana sekä velkaantumisen syitä kaupunkilaisten ja maaseudulla asuvien keskuudessa. Nämä kysymykset ovat samat kuin vuoden 2007 helmikuussa toteutetussa vastaavassa kyselyssä. Mm. edellisen kyselyn avovastausten perusteella laadittiin lisäksi uusia kysymyksiä, jotka koskevat nuorten velkaantumista, velkaantumisen syitä, pikavippien aiheuttamien velkaongelmien torjumista ja sosiaalista luototusta.

Talous- ja velkaneuvojille annettiin ohjeeksi, että vastauksiksi riittää arvio, joten heidän ei tarvitse ryhtyä luokittelemaan eikä tilastoimaan asiakaskuntaansa. He voivat siis vastata kyselyyn sen mukaan, mikä heidän oma yleiskäsityksensä on senhetkisestä tilanteesta.

2. Selvityksen toteuttaminen

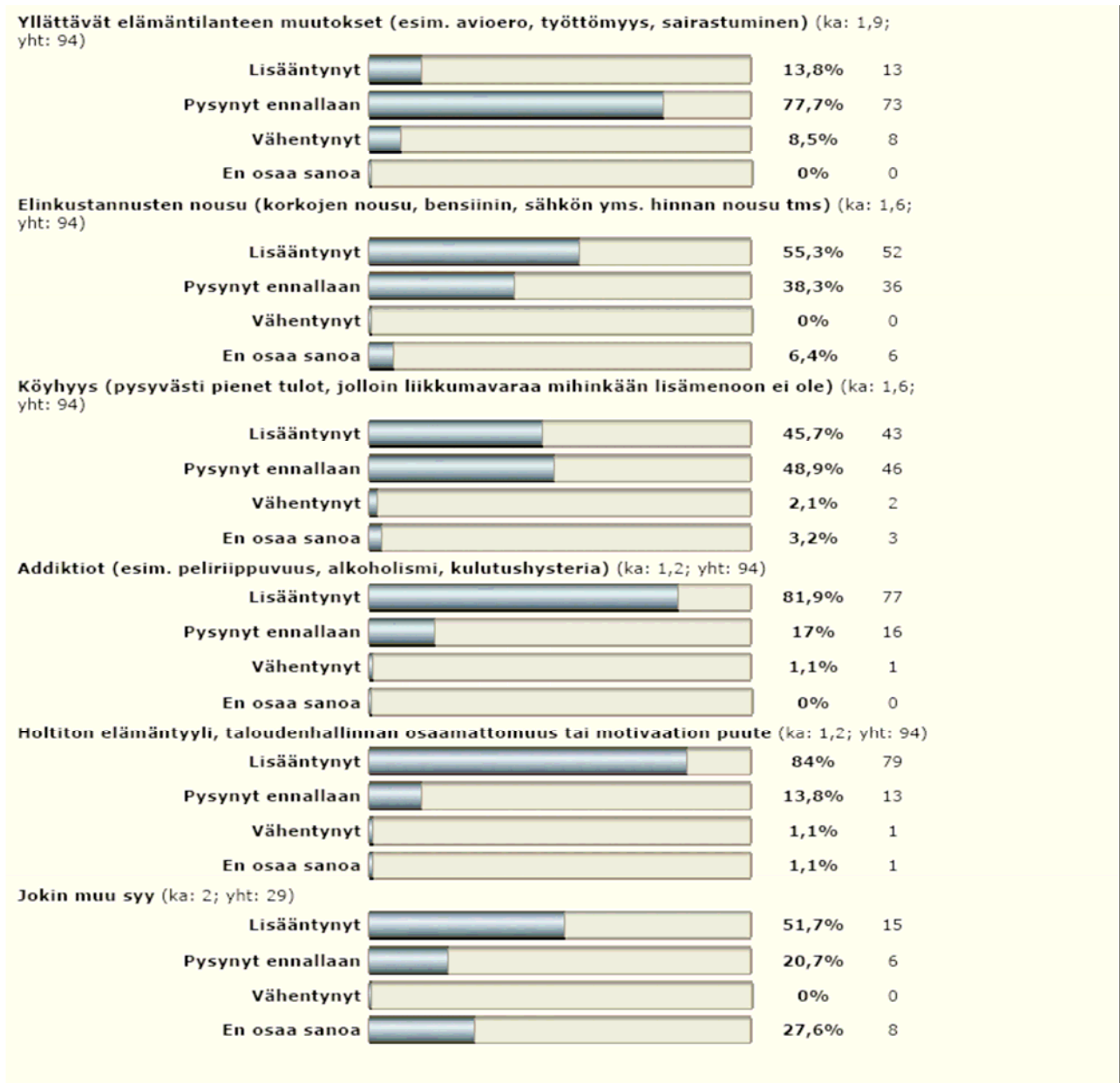
Kysely lähetettiin elokuun lopulla 2008 kaikille talous- ja velkaneuvojille, joita oli tuolloin yhteensä 159. Kysely toteutettiin sähköisenä käyttäen Webropol-työkalua. Runsaan viikon pituisen vastausajan päättyessä vastauksia oli palautettu 72 kappaletta. Niille 87 neuvojalle, jotka eivät olleet vastanneet kyselyyn lähetettiin uusintakysely. Kyselyn vastausaika päättyi 17.9. Vastauksia palautettiin yhteensä 97 kappaletta, vastausprosentti on siten 61 %. Raportin kuvioissa kerrotaan vastausten prosentuaalisten jakaumien lisäksi vastaajien lukumäärät.

3. Selvityksen tulokset

3.1 Velkaantumisen taustalla olevien syiden kehittyminen

Neuvojilta tiedusteltiin, miten eri syiden osuus heidän asiakkaidensa velkaantumisen taustalla on kehittynyt viimeisen vuoden aikana. 84 % vastanneista arvioi, että holtiton elämäntyyli, taloudenhallinnan osaamattomuus tai motivaation puute ovat lisääntyneet velkaantumisen syynä. 82 % on sitä mieltä, että addiktiot ovat lisääntyneet velkaantumisen taustalla. Yli puolet vastanneista mainitsee, että elinkustannusten nousu on aiempaa useammin velkaantumisen syynä, köyhyyden ollessa syynä velkaantumiseen enenevässä määrin 46 %:n arvion mukaan. Vastaukset Muu syy –kohtiin ovat raportin lopussa.

Kysymys 1. Miten eri syiden osuus asiakkaidenne velkaantumisen taustalla on arvionne mukaan kehittynyt viimeisen vuoden aikana?

Verrattuna vuoden 2007 selvityksessä saatuihin tuloksiin suurimmat erot ovat seuraavissa asioissa:

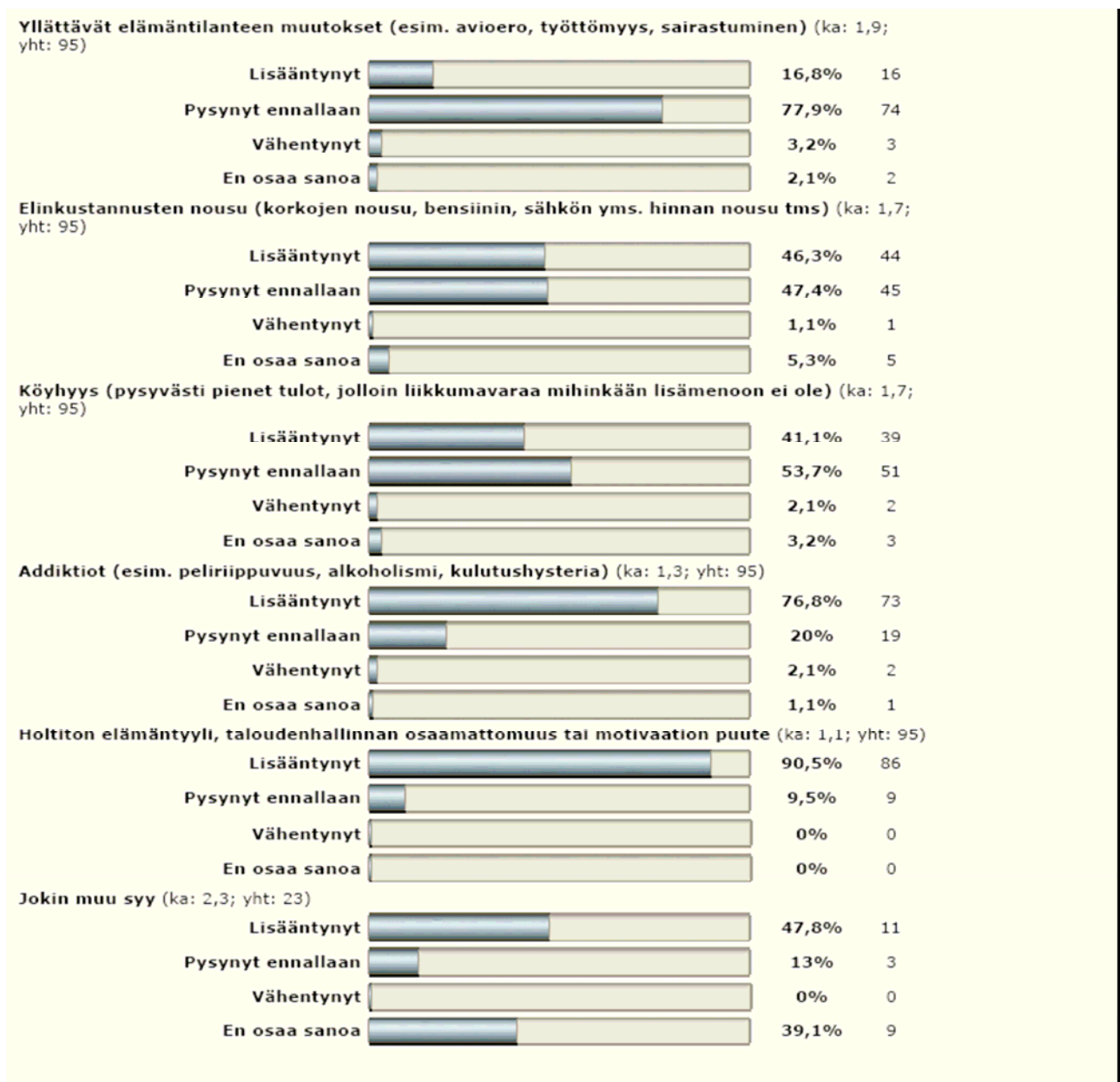
Yllättävät elämäntilanteen muutokset velkaantumisen taustalla eivät enää kuluvana vuonna lisääntyneet samaa tahtia kuin edellisenä vuonna, jolloin 30 % vastanneista neuvojista arvio lisääntymistä tapahtuneen. Saman arvion teki tänä vuonna enää noin 14 % vastanneista.

Elinkustannusten nousun ja addiktioiden arvioidaan lisääntyneen velkaantumisen syinä selvästi enemmän kuin edellisen vuoden tutkimusta edeltäneen vuoden aikana. Vuonna 2007 arvioi 22 % vastanneista elinkustannusten nousun lisääntyneen velkaantumisen taustalla, kun tässä selvityksessä 55 % arvioi sen lisääntyneen. Addiktiot ovat myös lisääntyneet velkaantumisen taustalla voimakkaammin kuin vuoden 2007 selvityksessä. Tuolloin 59 % arvioi addiktioiden lisääntyneen velkaantumisen taustalla, kun tässä selvityksessä 82 % arvioi addiktioiden lisääntyneen velkaantumisen syynä.

3.2 Nuorten velkaantumisen taustalla olevien syiden kehittyminen

Myös nuorten, alle 30-vuotiaiden, velkaantumisen taustalla on talous- ja velkaneuvojien arvion mukaan enenevässä määrin holtiton elämäntyyli, taloudenhallinnan osaamattomuus tai motivaation puute. Noin 91 % arvioi, että ne ovat lisääntyneet velkaantumisen taustalla. 77 % on sitä mieltä, että addiktiot ovat enenevässä määrin velkaantumisen taustalla. Elinkustannusten nousu ja köyhyys ovat samaten lisääntyneet viimeisen vuoden aikana velkaantumisen syinä.

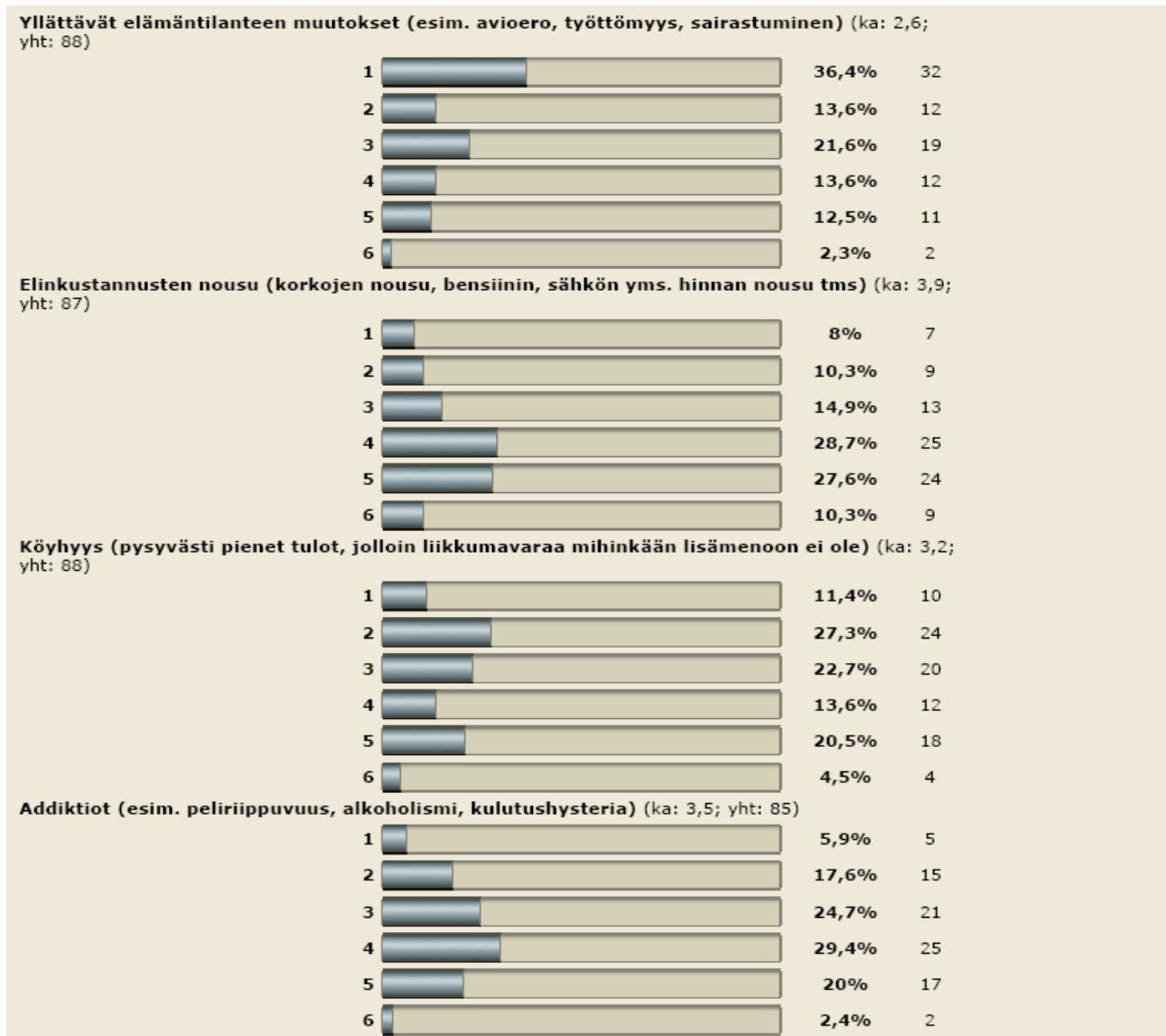
Kysymys 2. Miten eri syiden osuus nimenomaan nuorten, alle 30-vuotiaiden, asiakkaidenne velkaantumisen taustalla on arvioinne mukaan kehittynyt viimeisen vuoden aikana?

3.3 Velkaantumisen syyt kaupunkilaisten keskuudessa

Kyselyssä tiedusteltiin, mikä on kysymyksessä 1 mainittujen syiden järjestys kaupunkilaisten ja maaseudulla asuvien keskuudessa velkaantumisen syinä. Runsas kolmannes neuvojista arvioi, että kaupunkilaisten keskuudessa yllättävät elämäntilanteen muutokset ovat tärkein velkaantumista aiheuttava syy. Runsas neljännes arvioi, että tärkein syy on holtiton elämäntyyli, taloudenhallinnan osaamattomuus tai motivaation puute. Köyhyys mainittiin myös usein velkaantumisen syyksi.

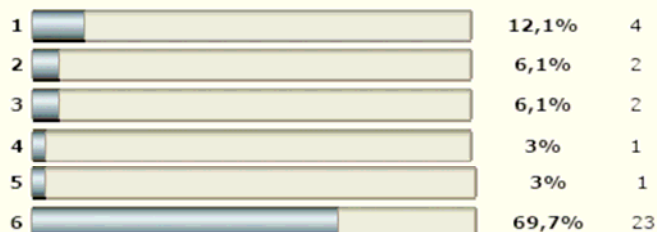
Kysymys 3a. Mikä on velkaantumisen eri syiden yleisyysjärjestys kaupunkilaisten keskuudessa?

Holtiton elämäntyyli, taloudenhallinnan osaamattomuus tai motivaation puute (ka: 2,6; yht: 90)

Jokin muu syy (ka: 4,9; yht: 33)

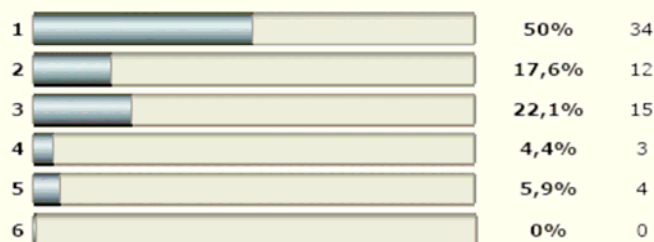
Verrattuna edellisenä vuonna 2007 suoritettuun kyselyyn tässä kyselyssä on harvempi neuvoja arvioinnut yllättävät elämäntilanteen muutokset ja köyhyyden yleisimmäksi tai toiseksi yleisimmäksi velkaantumisen taustalta löytyväksi syyksi kaupunkilaisten keskuudessa. Viime vuotista useampi vastaaja arvioi holtittoman elämäntyylin, taloudenhallinnan osaamattomuuden tai motivaation puutteen olevan velkaantumisen taustalla.

3.4 Velkaantumisen syyt maaseudulla asuvien keskuudessa

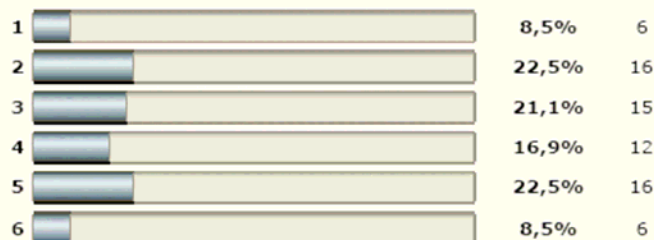
Maaseudulla asuvien keskuudessa ovat yllättävät elämäntilanteen muutokset selkeästi yleisin velkaantumista aiheuttava syy. Tärkeimmäksi syyksi sen arvioi puolet kyselyyn vastanneista talous- ja velkaneuvojista. Köyhyys nousee selkeästi toiseksi merkittävimmäksi syyksi.

Kysymys 3b. Mikä on velkaantumisen eri syiden yleisyysjärjestys maaseudulla asuvien keskuudessa?

Yllättävät elämäntilanteen muutokset (esim. avioero, työttömyys, sairastuminen) (ka: 2; yht: 68)

Elinkustannusten nousu (korkojen nousu, bensiinin, sähkön yms. hinnan nousu tms) (ka: 3,5; yht: 71)

Köyhyys (pysyvästi pienet tulot, jolloin liikkumavaraa mihinkään lisämeneen ei ole) (ka: 2,8; yht: 73)

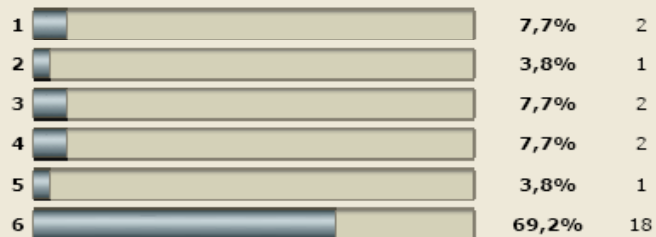
Addiktioit (esim. peliriippuvuus, alkoholismi, kulutushysteria) (ka: 4; yht: 68)

Holtiton elämäntyyli, taloudenhallinnan osaamattomuus tai motivaation puute (ka: 3,4; yht: 71)

Jokin muu syy (ka: 5; yht: 26)

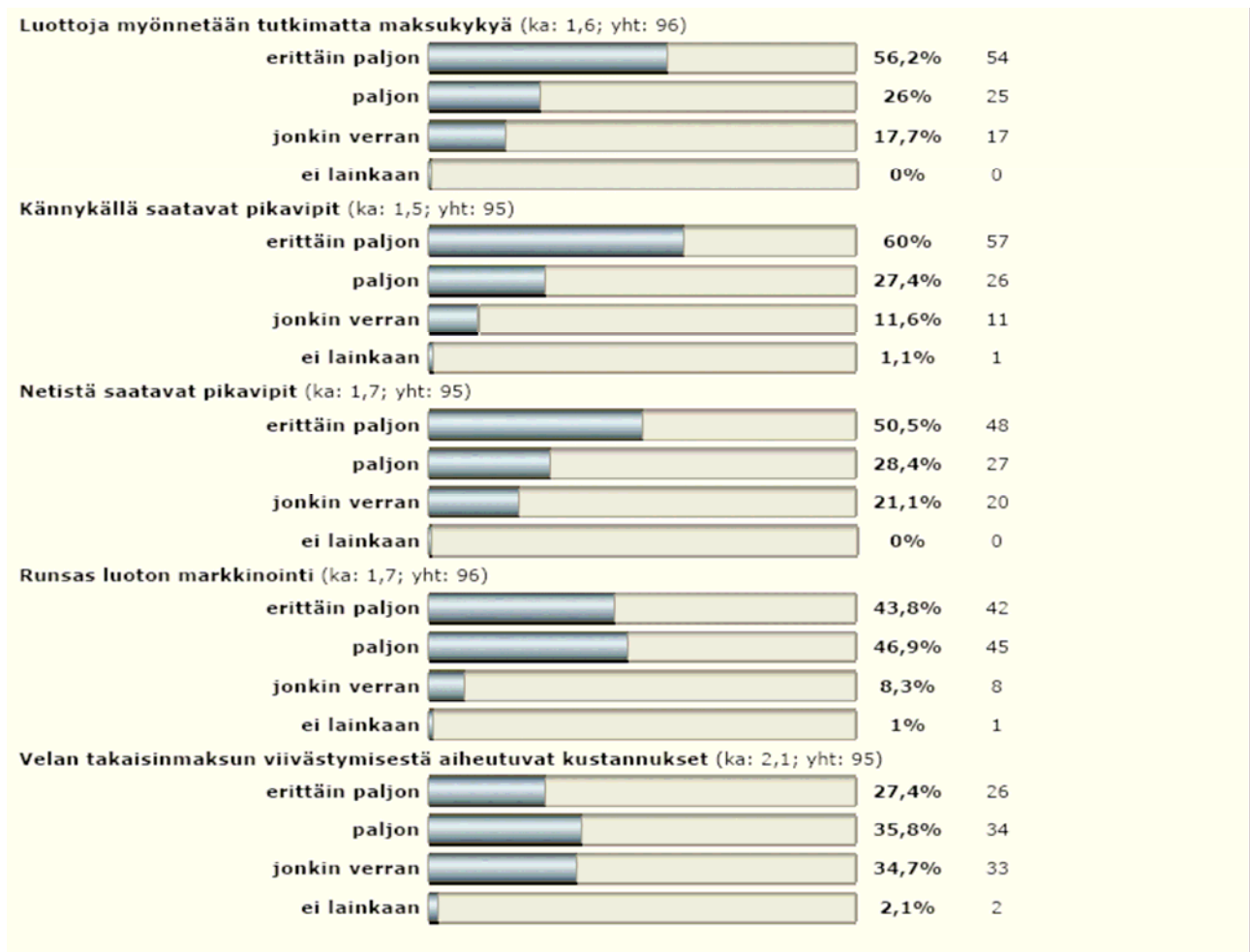

Verrattuna vuoden 2007 selvitykseen elinkustannusten nousu näyttäisi olevan tässä selvityksessä hieman yleisempi syy velkaantumisen taustalla, kun taas köyhyys mainitaan jonkin verran harvemmin kuin viime vuonna.

3.5 Muita syitä velkaantumiseen

Talous- ja velkaneuvoja pyydettiin myös arvioimaan, miten paljon muutamat muut asiat aiheuttavat velkaantumista. 60 % neuvojista arvioi, että kännykällä saatavat pikavipit aiheuttavat erittäin paljon velkaantumista. Lähes yhtä paljon (56 %) vastaajista on sitä mieltä, että luottojen myöntäminen maksukykyä tutkimatta aiheuttaa erittäin paljon velkaantumista. Netistä saatavat pikavipit ja runsas luoton markkinointi aiheuttavat myös neuvojen arvion mukaan runsaasti velkaantumista.

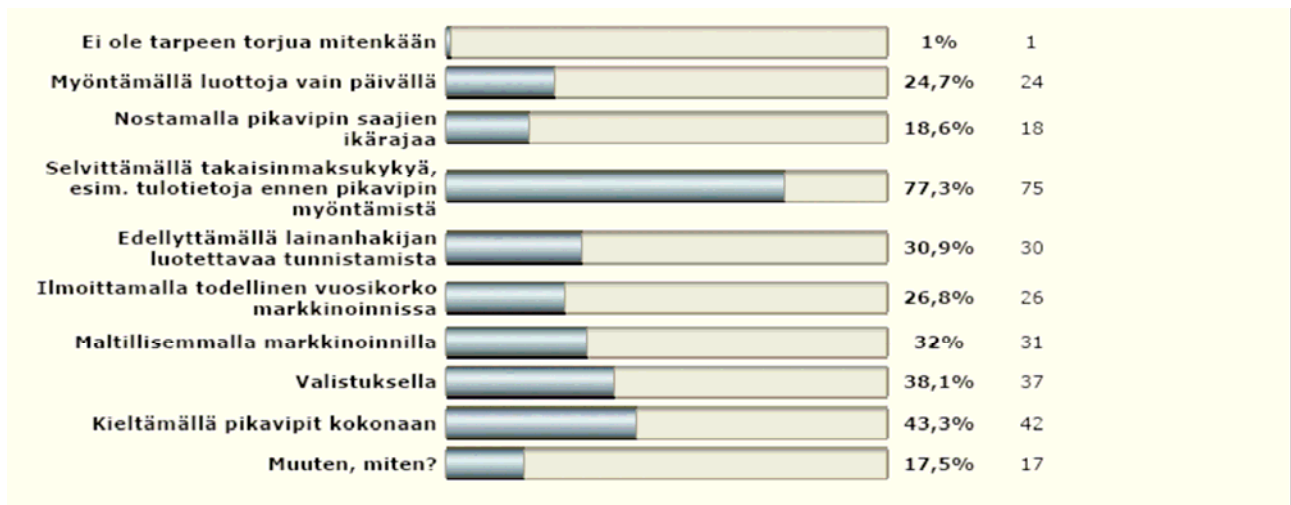
Kysymys 4. Arvioikaa, miten paljon seuraavat asiat aiheuttavat velkaantumista?

3.6 Pikavippien aiheuttamien velkaongelmien torjumiskeinot

Neuvoja pyydettiin myös kertomaan käsityksensä siitä, miten pikavippien aiheuttamia velkaongelmia voitaisiin heidän mielestään torjua parhaiten. Vastaajia pyydettiin valitsemaan annetusta listasta kolme vaihtoehtoa. Eniten mainintoja sai ”Selvittämällä takaisinmaksukykyä, esim. tulotietoja ennen pikavipin myöntämistä”. Tämän vaihtoehdon valitsi 77 % vastaajista. Seuraavaksi yleisimpänä keinona mainittiin pikavippien kieltäminen kokonaan (43 %) ja valistus (38 %). Lisäksi pikavippien aiheuttamia velkaongelmia voitaisiin torjua parhaiten maltillisemmalla markkinoinnilla, edellyttämällä lainanhakijan luotettavaa tunnistamista, ilmoittamalla todellinen vuosikorko markkinoinnissa ja myöntämällä luottoja vain päivällä.

Kysymys 5. Miten pikavippien aiheuttamia velkaongelmia voitaisiin mielestänne torjua parhaiten? Valitkaa kolme vaihtoehtoa.

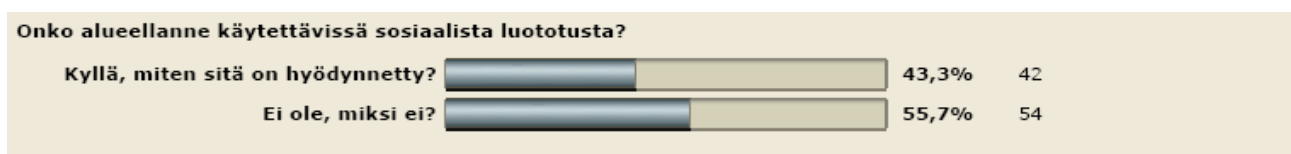
3.7 Sosiaalinen luototus

Talous- ja velkaneuvojilta tiedusteltiin myös, onko heidän alueillaan käytettävissä sosiaalista luototusta. Ja jos on, miten sitä on hyödynnetty. Ja toisaalta ellei ole, mikä on sen syy.

Vajaa puolet vastaajista kertoi, että heidän alueellaan on käytettävissä sosiaalista luototusta. Noin kolme neljännestä kertoi sen hyödyntämistavoista. (Ks. s. 11.)

Runsa puolet vastanneista talous- ja velkaneuvojista kertoi, että heidän alueellaan ei ole käytettävissä sosiaalista luototusta. Useat vastaajat kertoivat myös syitä siihen. (Ks. s. 12.)

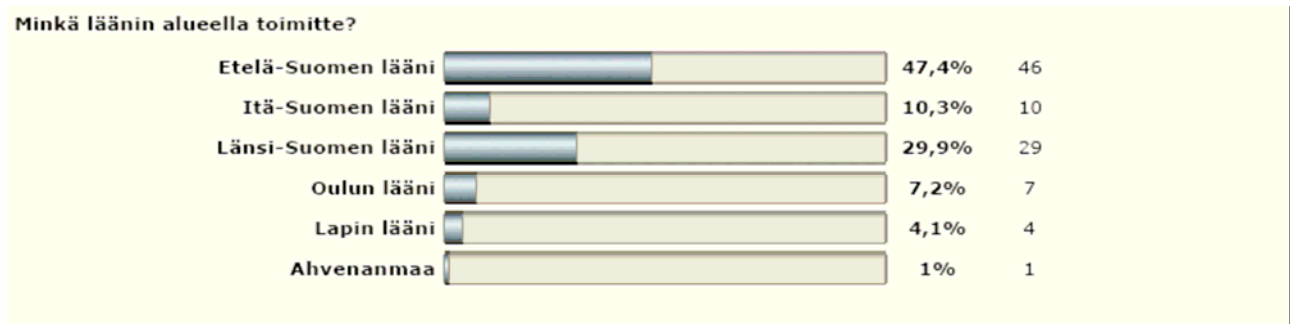
Kysymys 6. Onko alueellanne käytettävissä sosiaalista luototusta?

3.8 Talous- ja velkaneuvojien toiminta-alue

Vastaajista vajaa puolet toimii Etelä-Suomen läänin alueella ja vajaa kolmannes Länsi-Suomen läänissä. Aktiivisimmin kyselyyn vastasivat Ahvenanmaalla ja Itä-Suomen läänissä toimivat neuvojat (100% ja 83 %) ja vähiten aktiivisesti Oulun ja Lapin lääneissä (54 % ja 50 %) toimivat neuvojat.

Kysymys 7. Minkä läänin alueella toimitte?

3.9 Vastaukset Jokin muu syy, mikä? –kysymyksiin

Kysymys 1. Miten eri syiden osuus asiakkaidenne velkaantumisen taustalla on arvionne mukaan kehittynyt viimeisen vuoden aikana? Jokin muu syy, mikä?

- liian suuret asuntolainat tuloihin nähden
- yksinäisyys
- piittaamattomuus, kotikasvatuksen puute (ja koulunkin)
- välinpitämättömyys ko. asioiden hoidossa lisääntynyt
- postimyyntivelat, nettikauppavelat, yrityksen lopetukset, tekstiviestivipit (korkeat korot 500-1000 %, tiukat normit TT-tuessa, Kelan yl. asumistuessa)
- ylivelkaantuneen/velkaantumisalttiin tunnistamattomuus sos- ja terveystoimessa tms.
- yllä mainittujen yhdistelmää löytyy entistä useammin
- pikavippien ottaminen (snabblån)
- luottojen, lainojen ja vippien massiivinen markkinointi kaikkia kanavia hyödyntäen
- maksuvara nähden liian suurien velkojen ottaminen
- pikavipit
- nuorten ylivelkaantuminen
- helppo rahan saanti ja luottokortit
- nuoruus
- yleinen velkarakenne: asuntolaina, pari osamaksuautoa + parikymmentä kulutusluottoa/luottokorttia
- asioiden hoitaminen pikavipeillä
- epäonnistunut yritystoiminta
- isot asuntolainat + kulutusluotot
- päättäneestä elinkeino- tai yritystoiminnasta jääneet velat
- erityisesti vakuudettoman lyhyehköksi aikaa myönnettävän luoton myöntämisessä ei velallisen maksukykyä selvitetä riittävästi

Kysymys 2. Miten eri syiden osuus nimenomaan nuorten, alle 30-vuotiaiden, asiakkaidenne velkaantumisen taustalla on arvionne mukaan kehittynyt viimeisen vuoden aikana? Jokin muu syy, mikä?

- vipit tuttavilta
- ylivelkaantuneen/velkaantumisalttiin tunnistamattomuus sos- ja terveystoimessa tms.
- haetaan elämyksiä, hetkessä täysillä eläminen
- käyttöluottojen ml. luottokortit, pikavipit jne aggressiivinen markkinointi mm. nuorille
- mielenterveysongelmat
- velan maksaminen velalla
- pikavipit

- pikavipit
- vippivelkoja saa helposti
- pikavipit
- isot asuntolainat + kulutusluotot, liiallinen optimistisuus, suunnitelmallisuuden puute
- 18-30 vuotiailla velallisilla ei ole kokemusta aiemmasta vastuullisesta luotonmyönnöstä, jossa (pankki)velkoja selvitti maksukykyä, eivätkä he luottoa myyvältä saa opastusta riittävästi!

Kysymys 3a. Mikä on velkaantumisen eri syiden yleisyysjärjestys kaupunkilaisten keskuudessa? Jokin muu syy, mikä?

- vastuuttomuus, piittaamattomuus
- tiukat TT-tukinormit ja as .tukinormit, avoerot, nettikauppa, postimyynnin helppous, yrityksiä lopetukset, elatusapuvelat, vuokratästit, suuri ongelma sähköyhtiön vakuus ennakkoon 4 kk
- kaupunkilaisilla on virikkeitä enemmän, kulutustoiveita
- kaikkinaisten luottojen joka tuutista tulviva tyrkyttäminen
- mielenterveysongelmat
- velan maksaminen velalla
- pikavipit
- löysä luottopolitiikka
- pikavipit
- luottojen liian helppo saatavuus
- päättynyt yritystoiminta
- vakuudettomien luottojen markkinointi ja yhtä myyntihenkinen myöntömenettely eivät hetkeksikään pysäytä tai vapauta velallista aidosti harkitsemaan, selviytykö ja tarvitseeko todella luottoa.

Kysymys 3b. Mikä on velkaantumisen eri syiden yleisyysjärjestys maaseudulla asuvien keskuudessa? Jokin muu syy, mikä?

- ruokahinnat ovat nousseet, sähkövakuus ennakkoon 4 kk, voi olla jopa 1000 e !
- maalla asuvilla on vähemmän kulutusvirikkeitä kuin kaupunkilaisilla
- ei tietoa maaseudulla asuvista
- kaikkinaisten luottojen ylimarkkinointi - lähes pakkomyyminen.
- velan maksaminen velalla
- helppo raha
- velkarakenne (kts. aiempi vastaussivu)
- päättynyt yritystoiminta
- maaseudun rakennemuutos
- kaupunkiin muuttavien nuorten kohdalla (ensimmäisen) oman talouden hallinta on vaativaa, kun mm. vakuudetonta luottoa tyrkytetään helpoksi keinoksi rahoittaa "kaupunkilainen elämän-/kulutustapa"..

Kysymys 5. Miten pikavippien aiheuttamia velkaongelmia voitaisiin mielestänne torjua parhaiten? Valitkaa kolme vaihtoehtoa. Muuten, miten?

- suurempi vastuu luontontajalle/perintätoimien rajoittaminen. 100 e onkin ulosotossa n. 400,00 e
- koti ja koulu kasvatuksella
- asennemuokkaus, oikea info asiasta
- tulot pitäisi olla vakiintuneet, ei myönnettäisi pikavippejä työmarkkinatuella oleville, pitkäaik. työttömille
- luottotietojen ja maksukyvyn selvittäminen, tulotietojen selvittäminen ei riitä
- positiivinen luottotietorekisteri
- kiristämällä lainsäädäntöä tuntuvasti.
- positiivinen luottorekisteri, josta velkoja olisi velvollinen tarkistamaan asiakkaan muut luotot ennen lainan myöntämistä
- vaatimalla selvitys hakijan kaikista veloista ennen luoton myöntämistä
- perintäkulujen alentamisella
- hidastamalla sen saamista (mahdollisuus harkita uudestaan)

- positiivinen luottorekisteröinti olisi ehkä ainut realistinen keino, miten ylivelkaantuminen voitaisiin katkaista
- saattamalla pikavipit samanlaisen lainsäädännöllisen kontrollin alaiseksi kuin kulutusluotot SEKÄ puuttamalla välittömästi siihen, että pikavippejä tarjoavat samat yhtiöt jotka hoitavat perinnän, esim. Riscicum->Balancon Assets ja SveaDirekt->Sveaperintä
- keski-ikäiset maksavat muiden kulutusluottojen lyhennyksiä pikavipeillä, eli ylipäättään talousvalistusta ja parempaa seurantaa luottojen antamiseen
- vastuuta lisää velanmyöntäjälle, osallistuu kuluihin, jos ei ole tarkistanut riittävästi asiakkaan tietoja, esim. maksukykyä.
- sosiaaliturvan tasoa nostamalla
- rekisteröimällä luotot asiakkaittain
- panemalla pikavippaajat ja niiden saatavia ostavat perintäkiskurit 1. rekisteriin, 2. seurantaan ja puuttamalla sitten säädöksillä tarpeen mukaan.

Kysymys 6. Onko alueellanne käytettävissä sosiaalista luototusta? Kyllä, miten sitä on hyödynnetty?

- vain yhdellä paikkakunnalla, ei myönnetty usealle perheelle
- kun velan tarve on alle 10.000 €
- alkanut vuosi sitten
- hyvin
- pienituloiset ylivelkaatuneet hakevat kokonaisratkaisua talouden hallintaan
- lähinnä velkojen yhdistelyyn, vähäisessä määrin hankintoihin
- aina kun asiakkaan tilanne mahtuu sosiaalisen luoton raameihin.
- toiminta alkoi Riihimäellä 1.9.2008, joten kokemuksia ei ole vielä saatavilla
- voimme ohjata pienvelallisia joilla maksukykyä sosiaaliseen luototukseen
- tvn asiakkaille aika vähän
- kertasuoritusehdotuksissa, akordeissa
- luottoa saa talousneuvonta-asiakas. Määräraha on kokonaisuudessaan käytetty tällä hetkellä
- käytetään tapauksissa, joissa se on mahdollista
- on ollut erittäin hyödyllinen
- saatu velkakierre katkastua, taloudellinen tilanne hallintaan
- paljon kulutusluottojen ja vuokratvelkojen saneeraukseen
- hankalien velkojen poismaksuun, akorditapauksissa
- velkakierteen katkaisemiseksi, hädän estämiseksi, takuuvuokriin
- järjestelylainana
- haettu erittäin paljon
- pienituloiset ja velkaiset saavat nopeammin avun
- pienituloiset talousneuvonta-asiakkaat saavat sos. luottoa. Määräraha on tosin käytetty tällä hetkellä kokonaan ja uutta voidaan myöntää, kun aikaisemmat asiakkaat maksavat luottoaan takaisin.
- jatkuvasti kun asiakkaalla on maksuvaraa ja alle 10 000€velat
- autettu pienituloisia, ulosottovelallisia, yksinhuoltajia
- sillä on järjestelty lähinnä vanhoja luottoja.
- maksettu muita velkoja pois
- vasta vähän aikaa, ei voi vielä sanoa
- yhteistyö talous- ja velkaneuvonnan kanssa
- pienemmät järjestelyt sosiaalisella luotolla, kriisitilanteet
- UO-velat hoidettu ja myös kulutusluottovelkojen yhdistämistä
- järjestelty useita velkoja yhdeksi halpakorkoiseksi lainaksi
- yhteistyössä Kuopion Seudun Työvoiman Palvelukeskuksen kanssa
- vähäisessä määrin, luottoraja ollut 8/2008 asti 5000e
- katkaistaan velkakierre, estetään syrjäytyminen

**Kysymys 6. Onko alueellanne käytettävissä sosiaalista luototusta?
Ei ole, miksi ei?**

- alueeni kunnista yhdellä on, muilla ei. Ei tietoa miksi ei ole.
- ei ole valitettavasti katsottu tarpeelliseksi
- Savonlinnan kaupunki ei aloittanut edes kokeilumielessä
- kaupunki päättänyt juuri, ettei ole tarvetta. Tietääkseni talous- ja velkaneuvonnan mielipidettä ei ole kysytty.
- on anottu 4 vuonna, kunnat eivät ole suostuneet, ei ole ollut rahastoon aloittamisrahaa
- ei ole pakollinen, kunnan päätöksenteosta en tiedä
- en tiedä
- ei ole käytössä yleisesti. Vain työvoimanpalvelukeskuksen asiakkaille.
- resurssipula (raha, henkilöstö)
- ei ole kiinnostanut virkamiehiä eikä luottamusmiehiä
- on vasta tulossa
- edellyttää kunnan panostusta, rahaa
- kunnat eivät ole sitä halunneet
- ei ole esitetty määrärahoja eikä kokeilua.
- Ahvenanmaa ei ole säätänyt sen sisältöistä lakia
- mahdollisesti tulossa lähiaikoina.
- pieniä maalaiskuntia ja -kaupunkeja, sos. toimea ei kiinnosta asia
- kunnan säästöpolitiikan vuoksi
- suunnitteluasteella
- kunnan nihkeys
- kaupungin hallinto ei ole lämmennyt asialle.
- sosiaalitoimi ei ole ottanut käytäntöön
- kaupungin kielteinen päätös
- ei ole päätetty
- kunta ei ole ottanut sitä käyttöön (vapaaehtoinen järjestelmä).
- ei tietoa
- kustannuskysymys kunnille
- kunta ei ole ottanut käyttöön
- ei ole myönnetty määrärahaa
- sosiaalijohtaja vastustaa
- kaupungit ja kunnat eivät ole lähteneet mukaan
- kunnat eivät ole lähteneet toteuttamaan
- poliittinen päätös, tietty. Katsottaneen uudelleen kuntaliitoksen jälkeen.
- päättäjät eivät ole pitäneet asiaa tarpeellisena
- kunnan eivät tarjoa, työläs ????
- en osaa sanoa
- ei ole käytössä missään alueemme kunnassa
- kunnat eivät ole ottaneet sosiaalista luototusta käyttöön
- kaupunki ei ole katsonut sitä tarpeelliseksi
- kunnilla ei ole riittävästi varoja (halua?)
- ei ole resursseja
- kunta ei ole ottanut käyttöön (lukuisista esitysyrytyksistä huolimatta!)
- velkaneuvojilla ei ole mahdollisuutta esittää välineen etuja nykyisen johdon/hallinnon aikana
- kunnat eivät ole kiinnostuneita
- ei määrärahoja

Mikäli haluatte antaa velkaantumisen taustoista ja syistä vielä muuta tietoa, olkaa hyvä ja kirjoittakaa alla olevaan tilaan.

- Yllättävää miten vähäpätöisiin hankintoihin luottoja useimmiten otetaan ja kuinka huonosti lainojen takaisinmaksuun on varauduttu.
- Tutkimistoimintaa enemmän. Faktaa enemmän, arkitietoa pikavipeistä, se on vain ennakkovippi 14 vrk, liian lyhyt aika vipille.
- Velkaantumistilanne on huolestuttava kaikissa ikäryhmissä: Talous- ja velkaneuvontaa on saatavissa rajoitetusti (työntekijöiden riittämättömyyden vuoksi) ja mahdollisuutta käytetään useimmiten vasta vaikeassa ylivelkatilanteessa.
- Eiköhän nuo liene saman tyyppisiä koko maassa. Minun alueellani 48.000 asukasta on suomenruotsalaisuuden "tukiverkostojen" ansiosta selvästi vähemmän asiakkaita. Läheiset auttavat ja ovat kyvykkäitäkin avustamaan ongelmatilanteissa. Suvut ovat pysyneet seutukunnalla.
- Talousneuvonnalla on jo "kiire". Yhä enemmän tulee asiakkaaksi nuoria joilla ei ole käsitystä raha-asioiden hoidosta. Pikavipit ja helpot lainat lisäävät turhaa kuluttamista. Nuoret eivät ymmärrä että jos luottotiedot menevät, menee myös mahdollisuus vuokra-asuntoon, omaan puhelinliittymään, opintolainaan jne. Asiakkaanani on ollut nuoria, joita ei huvita mennä töihin, kun ulosottomies vie osan palkasta. Jos saa karenssin niin sosiaalitoimistosta maksetaan vuokrat ym pakolliset menot. Onneksi näitä nuoria on vielä vähän, mutta koko ajan tilanne on muuttunut huonompaan suuntaan. Eräs parikymppinen tyttö tuli asiakaskäynnille laskunipun kanssa, joka sisälsi pääosin pikavippejä ja Anttilaa, Ellostaa jne. Hänen äitinsä oli velkajärjestelyssä ja teki velkaa yhdessä tyttärensä kanssa ja tietysti tyttären nimissä. Kun velat siirtyivät perintään, äiti varasi tytlle ajan velkaneuvontaan, jossa neuvojan tuli hakea tytlle velkajärjestelyä ja ehdottomasti nolla-ohjelmaa. Se ei onnistunut, koska velat oli kaikki uusia, hän oli jättänyt koulun kesken, jättäytynyt määräaikaisesta työsuhteesta pois, oli "karenssilla". Eli hänen äitinsä oli neuvonut velkaantumaan velkajärjestelyä silmälläpitäen.
- Moniongelmaiset asiakkaat lisääntyvät edelleen (sairaudet, riippuvuudet, tulojen pieneneminen, osaamattomuus). Mutta on myös aika paljon hyvätuloisiksi katsottaviakin vaikeuksissa (isot kulutusluotot). Asuntolainavelalliset tulevat vasta viiveellä
- Perustalouden hallinta tuntuu olevan hukassa erityisesti nuorelta polvelta. Ei osata itse tehdä oikein mitään. Ottaa yhteyttä velkojiin, maksaa vuokraa ajoissa, jaksottaa harvemmin tulevia laskuja esim tv-lupa ja sähkö. Koron-käsite on hatara.
- Vakuudetonta velkaa saa helposti netistä, tekstiviesteillä ja kotiin mainospostin mukana jaettavista Ellos sekä Finaref -hakemuksilla.
- Kodinkoneiden ja huonekalujen ostamisessa turhan paljon tarjotaan luotolla ostamista. Asuntoluottovelkaantuminen: on se kumma kun nuortenkin perheiden pitää heti saada ensiasunnokseen omakotitalo suurella velkarahalla.
- Asiakkailta tuntuu entistä enemmän näkyvän myös maksuhaluttomuutta, liekö sitten seurausta oman talouden holtittomasta hallinnasta ja halusta säilyttää tietty elintaso hinnalla millä hyvänsä. Velkaneuvonnan vain pitäisi kadottaa aikaisemmat velat pois, jotta velallinen voisi porskuttaa entiseen malliin -hengessä.
- Tiettyjen pakolaisryhmien kulttuurista johtuva puolustuskyvyttömyys tai avuttomuus luototuksen markkinointia vastaan on ongelmallista.
- Ihmiset haluavat nykyään kaiken heti, eivätkä ole valmiita ensin säästämään ja sitten vasta ostamaan tavaroita. Hieno telkkari on pakko saada ja se ostetaan luotolla, samoin kannettava tietokone ja

kännykkä. Osamaksulla ostetaan kallis auto, mihin ei ole varaa eikä osata realistisesti ottaa huomioon kk-tuloja ja menoja, eikä varautua elämäntilanteen muutoksiin, kuten lapsen syntymän tuomiin muutoksiin perheen maksuvarassa. Peliongelmat ovat myös lisääntyneet selvästi viimeisen vuoden aikana.

- Kulutusluottovelkaantuminen on riistäytymässä käsistä. Ongelman laajuus ja syvyys on talous- ja velkaneuvonnan tiedossa... Kulutusluottovelkaantuminen alkaa korttimaksuilla, osamaksuilla, velan lyhennyksiä maksetaan lopulla uudella velalla ja sotkun viimeistelijäksi otetaan tuhansia euroja pikavippejä. Yhä useammin velkaantumisen syynä on myös asuntolaina. Asuntolaina on kyllä hyvin hoidossa, mutta elämiseen tarvitaan kulutusluottoja. Kun mistään ei enää mitään saa, maksuhäiriömerkintä ja ulosotto uhkaa, varataan aika talous- ja velkaneuvontaan. Kun asiakkaalla, keskituloisella perheellä/yksinäisellä voi olla asuntolainaa 200 000€ ja kulutusluottoja 100 000€ niin eihän tämä homma oikein mene ja jotain asialle pitäisi tehdä. Ja kun talous- ja velkaneuvonnan normiasiakkaalla alkaa olla minimissään 30-40 000€ korttiluottoa/pikavippiä, niin kyllä luottomarkkinat ovat menneet aika villiksi. Miten on mahdollista, että keski/pienituloisen henkilö pystyy puolessa vuodessa saamaan itselleen 70 000€ kulutusluottoa? Koko ajan puhutaan asuntolainoista, että niitä kyllä hoidetaan hyvin... kyllähän ne on hoidossa, kun kulutusluottoja voi saada niin paljon kuin jaksaa tietokoneesta naputella. Tämä homma karkaa auttamatta käsistä ja sillä alkaa olla aika suuret seuraukset... Ainakin positiivinen luottorekisteri olisi saatava aikaan, jonka avulla luotonantaja voisi saada tietoa luotonhakijan muista veloista. Tottakai viimekädessä vastuu velkaantumisesta on velallisella itsellään, mutta nyt olisi kiireesti mietittävä, miten yhteiskunta ja luotonantajat voisivat syntynyttä ja pahenevaa ongelmaa korjata ja ennaltaehkäistä. Otetaan tästä asiasta vastuuta kaikki!
- Velkoja on viime vuosina otettu ja myönnetty aivan liian helposti ja liikaa maksukykyyn nähden.
- On havaittavissa, että velkaantuminen jonkin verran systemaattista lainanottoa eri luotonantajilta, niin kauan kuin luottotiedot kunnossa.
- Mielenterveyshäiriöiden suuri määrä, masennus ja syrjäytyminen, opittu avuttomuus.
- Alle 20-vuotiaille armeijan käymättömille pojille ei pitäisi myöntää muuta kuin opintolainaa, velkaantuvat jo heti saatuaan jotain tuloja, mitä vastaan myönnetään heti velkaa esim. autolainat, pikavipit, siinä sitten armeija keskeytyy heti alkuunsa kun pitää päästä takaisin töihin. Virallinen syy on tietysti joku muu.
- Masennuksen johdosta asiakkaat velkaantuvat erittäin usein. He eivät tuolloin jaksaa hoitaa taloud. asioitaan, eivät välttämättä edes maksaa laskuja. Heidän tulisi saada kiireellistä ja helposti saatavaa apua, ennen kun ongelmia alkaa tulemaan.
- Mielenterveysongelmien hoito retuperällä, ahdistuksen seurauksena usein jokin addiktio, masentunut ei hallitse talouttaan.
- Iso asuntolaina on hankala, jos maksukyky laskee. Tilanne huononee valtavasti, jos sen rinnalla on osamaksuauto + ehkä kulutusluottoja.
- Kyllä vielä vanhat yritysvelat näyttävät aika suurta osaa syistä. Takaukset ovat selvästi vähentyneet sekä yhteisvelat. Asuntovelkoja on ollut melko vähän, mutta alkaa selvästi tulla uudestaan kuvioihin. Autovelat ovat melko yleisiä.
- Pikavipit ja niistä tulevat perintä- ja oikeudelliset kulut nostavat velkamäärää suureksi ja se on usein viimeinen niitti. Työssä olevat aikuiset nuoret eivät selviä maksuista ilman vanhempien apua / järjestelylainaa.
- Vanhukset jotka elävät pienillä eläkkeillä ei ole varaa elää kunnolla. Pienet eläkkeet tekevät sen ettei ihminen pysty kunnolla elämään ja toimeentulotuki pitäisi olla viimesijainen maksaja ja osa ihmisistä

joutuu olemaan koko loppuelämänsä toimeentulotuen asiakkaana, koska perusturva on liian pieni.

- Ihmisillä on erittäin suuret määrät kulutusluottoa. Eri luottoyhtiöitä voi yhdellä asiakkaalla olla jopa 20-30 kpl. Lisänä sitten vielä pikavipit monelta eri luottotajalta. Tavallinen velallinen on keski- tai pienituloinen, jolla on 35-50.000 €velkaa ihan joka paikkaan, mistä sitä on ollut mahdollista saada. Heillä itsellään ei ole edes käsitystä kokonaisvelan määrästä. Uutta velkaa otetaan kuukausittain lisää, jotta saadaan maksettua entisiä. Lisänä on sitten asuntovelalliset, joilla on edellä mainitun kulutusluottopotin lisäksi vielä 100-300.000 €asuntolainaa. Asuntolaina on aina hoidossa, muut ei välttämättä. Hyvin yleistä on se, että kaikki velat ovat ns. hoidossa, eikä mitään ole vielä mennyt ulosottoon asti.

Velkojen maksaminen hoidetaan uudella velalla, siihen asti kunnes sitä pystyy jostain vielä saamaan. Tämän vuoksi positiivinen luottorekisteri olisi Suomessa erittäin tärkeä, sillä saataisiin katkaistua luottokierre paljon aikaisemmin.

- Yksi iso asuntolaina ei ole ongelma. Ongelma on se, että on se iso asuntolaina + pari osamaksuautoa ja nippu kulutusluottoja. Kulutusluottoja otetaan, kun ei enää muuten pystytä hankkimaan tavaroita tai remontoimaan. Näissä oloissa esim bensan hinta onkin jo merkittävä tekijä, kun molemmat käyvät H:forsissa töissä omilla autoilla.

- Pikavipit ovat todellinen ongelma lähinnä nuorille, joilla on niiden avulla mahdollisuus ryssiä taloudellinen elämänsä nopeasti ja tehokkaasti. Työikäisille ne ovat lähinnä "häntiä" ja velkoja nro 30 ->. Työikäisten ongelma ovat nämä muutaman tonnin kulutusluotot ja kortit, joita saa (näköjään) helposti reilut kymmenen.

- Esim. jollakin asuinalueella täytyy olla tietty taso hinnalla millä hyvänsä. Ei ole tarpeeksi vahva itsetunto siihen, että hankitaan vain sitä, mihin todella on varaa.

- Osa-aikatyöstä johtuva palkan pienuus hidastaa ja vaikeuttaa asiakkaitten mahdollisuuksia hoitaa asioitaan.

- Palauttaisain lain, jolla autojen luovutuksista pitäisi aina tehdä luovutustodistus. Velkaneuvonnan asiakkaista yli 70 %:lla kertyy koko ajan velkaa autojen vakuutuksista ja veroista, vaikka autosta on luovuttu jo useita vuosia sitten. Auto on joko romutettu tai muuten luovutettu toiselle henkilölle.

- Uusien asiakkaiden määrä tuntuu olevan nousussa. Asiakkailta on yhä enemmän velkojatahoja, mikä lisää työtä ja vaikeuttaa velkojien kanssa käytäviä neuvotteluja. Nuorempien ikäryhmien osuus lisääntynyt. Suuret asuntolainat + kulutusluotot muodostumassa ongelmaksi. Moniongelmaisuus lisääntynyt myös. Kaikki mulle heti - ajattelu/asenteet voimistuneet varsinkin nuorilla. Osa nuorista täysin osaamattomia taloudenhallinnassa. Talous- ja velkaneuvonnan riittävät resurssit jatkossakin turvattava.

- Asiakaskunta talous- ja velkaneuvonnassa alkaa olla suurimmaksi osaksi vakuudettomien luottojen takia maksuvaikeuksissa olevia. Vakuudetonta luottoa on useita kymmeniä tuhansia, mutta mitään varallisuutta ei ole. Yleensä luotot ovat kohtuu hyvän palkan lisäksi käytetty vaan elämiseen?! Ja parissa vuodessa! Jotain täytyisi tehdä sillä saralla, että ihmiset ilmoittaisivat kaikki entiset velat uutta luottoa hakiessaan. Tämä on huomattavasti tärkeämpi seikka kuin luottojen markkinointiin puuttuminen.

- Velkaantuminen jonkinlaisen "holtittoman" elämäntyylin vuoksi on selvästi lisääntynyt n. viimeisen vuoden aikana. Tätä on tapahtunut nuorten lisäksi myös keski-ikäisten ihmisten keskuudessa. Aiemmin taustalla oli useimmiten päideriippuvuus, nykyään usein myös peliriippuvuus. Aina ei selviä edes velkaneuvojalle, mihin vipatut rahat on käytetty. Näyttää siltä, että pahimmin pikavippien kanssa vaikeuksiin joutuvat köyhimmät ja heikkolahjaisimmat ihmiset iästä ja sukupuolesta riippumatta. Kaikilla kansalaisilla ei näytä olevan taitoja selvittää nykyisenlaisessa suhteellisen monimutkaisessa markkinavetoisessa yhteiskunnassa.

- Taloudellinen osaamattomuus eli oman maksukykyyn laskeminen on mielestäni näkynyt velallisten tilanteissa. Kuukausieriä on vähitellen tullut useita ja ne ovat liian suuria asiakkaan maksukykyyn nähden. Tätä tapahtuu kaikenikäisille. Näiden tapauksien yhteydessä pikavipeillä on joissakin tapauksissa yritetty korjata liian suurien kk-erien aiheuttamaa tilannetta ja siirtää ongelman etenemistä perintään ja ulosottoon. Vanhempien asiakkaiden joukossa on niitä, jotka ovat tukeneet velkarahalla aikuisia lapsiaan, jotka ovat moniongelmaisia. Eivät saa takaisin lainaamiaan summia. Eläkkeelle siirtyminen ja tulojen alenemiseen tottuminen on myös aiheuttanut velkaantumista. Eläkeläisten kohdalla suuret lääkemenoit aiheuttavat myös velkaantumista.

- Valtion ja kuntien tulisi ottaa vastuu pienituloisten kansalaistensa selviytymisestä! Velkaneuvojat ja seurakunnan diakonitoimi voivat auttaa vain hetkellisesti, pysyvää apua he eivät voi antaa. On todella raskasta ja turhauttavaakin kun kunnan sosiaalitoimi "sysää" velkaantuneet pienituloiset asiakkaansa velkaneuvontaan. Ja nämä tilanteet tulevat nykyinenolla vain lisääntymään! Tulee usein kysyneeksi itseltään, että tätäkö varten velkaneuvontajärjestelmä on luotu...Ilman rahaa ja valtaa joutuu liian usein tuottamaan pettymyksen asiakkaalle, joka toiveikkaana saapuu velkaneuvojan luokse. Toinen asia on entisten yrittäjien velkajärjestelyyn pääsy. Lain 9a pykälän tulkintaa tulisi heidän kohdallaan lieventää. Ei ole oikeudenmukaista, että kenties koko elämäntyönsä ja yleensä koko omaisuutensa menettänyttä entistä yrittäjää "rangaistaan" vielä siten, että hänen tulee olla vielä 2 vuotta työttömänä ennenkuin "kelpaa" edes velkajärjestelyyn.

- Tilanne on vuoden alusta pahentunut huomattavasti elinkustannusten nousun myötä. Pienituloiset ovat pysyvässä köyhyysloukussa ja esim. ruuan hinta vie aiempaa huomattavamman osan käytettävissä olevista tuloista. Nuoret tarvitsisivat enemmän opetusta talouden hallinnasta.

- Ilman vakuuksia myönnettävien lyhytaikaisten, siis myös muiden kuin pikavippien, markkinointitavan, vähemmän vastuullisen myöntömenettelyn ja näiden saatavien perinnän ilmeisen kannattavuuden vuoksi **MEILLÄ MAASSAMME 5-10 VUODEN KULUESSA YHTEISKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄKSI** nouseva velkaongelma-ilmiö, jonka hinta yhteiskunnallemme voi nopeasti lähestyä 90-luvun alun lamassa ylivelkaantuneiden merkistystä. Tässä on nyt vaan se ero, että tätä riskiä ja tarvittavia keinoja voitaisiin nyt, ilmiön olessa jo havaittavissa, ennakkoon pohtia, suunnitella! Paras kysely virastolta aikoihin!! ajankohtainen ja jos vielä vaikuttaa johonkin, niin - kiitos.